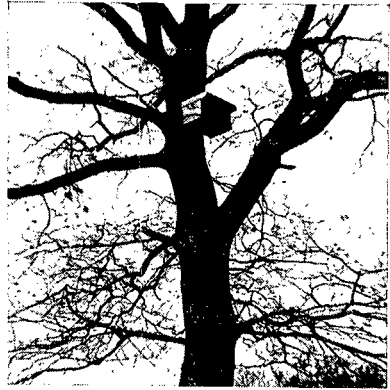

Roofvogels en uilen

in de IJsselstreek

Roofvogels en uilen hebben zich steeds in de belangstelling van de mens mogen verheugen. Waarschijnlijk is hun levenswijze de oorzaak hiervan. Nog méér hebben we het leven van deze vogels gevolgd, toen bleek dat hun voortbestaan op het spel stond en bepaalde soorten zelfs met uitsterven werden bedreigd.

In de Middeleeuwen was de valk een statussymbool. Vele vorsten en edellieden hadden een valk of havik, die gebruikt werd bij de jacht. In Engeland en Duitsland werden veel valkejachten georganiseerd, maar ook in Nederland waren er valkeniers. Door de Vogelwet zijn deze roofvogels nu beschermd, doch met een speciale vergunning mogen nog enkelen de valkejacht beoefenen.

In de IJsselstreek tussen Zutphen en Olst leven gelukkig nog een aantal roofvogels en uilen, waarvan sommige ook nog in dit gebied nestelen en ongestoord hun jongen kunnen grootbrengen. Dat dit mogelijk is, danken we vooral aan de Vogelwerkgroep 'de IJsselstreek', waarvan enkele leden een belangrijk deel van hun vrije tijd besteden om die vogels voldoende nestgelegenheid te bieden. Op de daarvoor geschikte plaatsen zijn nestkasten opgehangen voor Torenvalk, Bosuil en Kerkuil. Voor de Ransuil werden speciale manden gevlochten en door samenwerking met bos- en landeigenaren werd het ook voor Boomvalken en Buizerds mogelijk om ongehinderd te broeden.

In 1965 werd een eerste aantal nestkasten geplaatst, dat daarna geleidelijk is uitgebreid. De Kerkuil maakte geen gebruik van de nestkast maar broedde ernaast. Wel waren de Torenvalken steeds als broedvogel in de kasten aanwezig; in het laatste broedseizoen (1971) legden ze hierin totaal 34 eieren, waarvan er 33 uitkwamen. Alle jongen zijn uitgevlogen.

Ten behoeve van het trekonderzoek werden alle torenvalken geringd. Een door de heer G. J. Peteri gemaakt overzichtje van de door mij in de loop der jaren geringde exemplaren die werden teruggemeld laat ik hier volgen:

Geringd op	Te	Terugmelding	Van	Toestand	Afstand van ringplaats
1-6-'67	Epse	25-6-'69	Zwartsluis	dood gevonden	45 km
1-6-'67	Epse	2-4-'69	Deventer	stervend	5 km
5-6-'68	Diepenveen	24-5-'70	Hoogeveen	staat van ontbinding	55 km
21-6-'69	Diepenveen	20-2-'70	Oldenzijl (Gron.)	dood gevonden	120 km
7-6-'69	Diepenveen	13-2-'70	Oldenburg	dood gevonden	180 km
10-7-'70	Epse	8-12-'70	Marokko	dood geschoten	2400 km

Alle in dit overzichtje vermelde vogels betroffen als juveniel geringde exemplaren behalve de laatste, die in Marokko om het leven kwam. Dat was nl., toen hij in Epse van een ring werd voorzien, een mannelijke broedvogel. Tot op heden is geen terugmelding van deze soort van grotere afstand (2400 km) bekend.

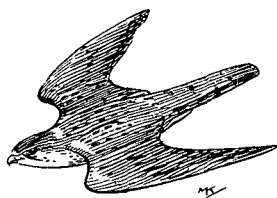
De Bosuil is een vaste bewoner der nestkasten te Joppe en Olst. Met het uitbreiden van het aantal nestkasten en nestkokers, waarvan de laatste speciaal voor Bosuilen geschikt zijn, trachten we deze soort, die in vrij groot aantal hier voorkomt, voldoende nestgelegenheid te bieden.

Steenuiltje

Steenuiltjes zijn te vinden in de IJsselweiden; ze broeden daar in de knotwilgen. Die verdwijnen echter steeds meer door kappen. Daardoor zal ook de Steenuil van nestkasten gebruik moeten gaan maken!

Enkele Buizerdnesten blijven gelukkig ieder jaar nog bezet, doch de Havik heeft zijn horst op de Gorsselse hei de laatste 10 jaren niet meer bewoond. Slechts zelden wordt deze roofvogel hier nog waargenomen. Meer dan we vermoeden is nog wel de Sperwer aanwezig, vooral in de wintermaanden. Geregeld zien we dan een exemplaar overvliegen. In die maanden zien we ook het Smelleken wel en een enkele keer een Slechtvalk of Bruine kiekendief, maar ook konden we dit jaar gedurende enkele dagen een vijftal Visarenden waarnemen.

Smelleken

Buizerds en enkele Ruigpootbuizerds zijn in de weilanden en in de bosrijke omgeving van de IJssel vaste wintergasten.

Uit het bovenstaande blijkt dat de IJsselstreek tussen Zutphen en Olst nog een belangrijke verblijfplaats is voor veel soorten roofvogels en uilen. De Vogelwerkgroep zal dan ook zoveel doenlijk deze streek, welker naam zij draagt, beschermen en nauwlettend de uitbreidingsplannen bestuderen, opdat ernstige schade aan het landschap en alles wat daar leeft zo veel als mogelijk kan worden voorkomen.

Foto: G. J. Peteri

Adres van de schrijver: